

2020 m. balandžio 22 d., Vilnius

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

El. p.: elvinas.jankevicius@tm.lt; rastine@tm.lt

Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai

El. p.: ministras@lrkm.lt; dmm@lrkm.lt

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

El.p.: LRVkanceliarija@lr.lt

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS COVID-19 LIGOS (KORONAVIRUSO INFEKCIJOS) SUKELTŲ PASEKMIŲ POVEIKIO VARTOJIMO SUTARČIŲ DĖL RENGINIŲ ORGANIZAVIMO PASLAUGŲ TEIKIMO VYKDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Renginių industrijos asociacija (toliau – Asociacija) teikia pastabas ir pasiūlymus Lietuvos Respublikos COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) sukeltų pasekmių poveikio vartojimo sutarčių dėl renginių organizavimo paslaugų teikimo vykdymui įstatymo projektui (toliau – Įstatymo projektas arba Įstatymas), **kuris bus svarstomas Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdyje/pasitarime 2020 m. balandžio 22 d.** Pakartotinai atkreipiame dėmesį, kad renginiai draudžiami jau 6 savaites, draudimų organizuoti renginius termino pabaiga nėra aiški, tad susidaręs teisinis neapibrėžtumas nėra naudingas nei vartotojams, nei renginių organizatoriams, nei valstybės institucijoms. Atsižvelgiant į tai, tikimės, kad Įstatymo projekto svarstymo ir priėmimo procedūra bus kaip įmanoma greitesnė.

Dar kartą norime padėkoti Teisingumo ministerijai ir Kultūros ministerijai už konstruktyvų dialogą, argumentų įsiklausymą už itin operatyvų Įstatymo projekto derinimo procesą. Informuojame, kad iš esmės pritariame Teisingumo ministerijos pateiktam Įstatymo projektui. Žemiau teikiame tik **esmines** Asociacijos pastabas ir pasiūlymus bendrame pasitarime pakoreguotam Įstatymo projektui:

1. **Įstatymo projekto 1 straipsnis** – pritariame.
2. **Įstatymo projekto 2 straipsnis** – pritariame.
3. **Įstatymo projekto 3 straipsnis** – pritariame.
4. **Įstatymo projekto 4 straipsnis:**

- 4.1. Siekiant teisinio aiškumo bei paslaugos suteikimo proceso operatyvumo, siūlome Įstatymo projekto 4 straipsnio 2 ir 3 dalyje nustatyti trumpesnius nei 30 dienų terminus, per kuriuos paslaugų teikėjas turi sureaguoti į vartotojo pranešimą ir pasiūlyti galimą kompensavimo būdą, o vartotojas turėtų pateikti atsakymą, ar jam pasiūlymas tinka. Asociacijos nuomone, būtų pakankamas 20 dienų terminas kiekvienai šaliai. Taip per 40 dienų laikotarpį būtų pasiektas renginių organizatoriaus ir vartotojo susitarimas. Pažymėtina, jog siekiant, kad renginiai būtų perkelti į kuo artimesnį laikotarpį, neapibrėžtumas turi trukti kuo trumpesnį laiką.
- 4.2. Vertinant Įstatymo projekto 4 straipsnio, pažymėtina, kad iš esmės Įstatymo projekto normos dėl renginių organizatoriaus ir vartotojo susitarimo dėl kompensacijos suteikiant kuponą galimos ir be šio Įstatymo projekto, t. y. naujo teisinio reguliavimo nesukuria. Labai svarbu pabrėžti, kad siekiant Įstatymo projekto tikslų ir uždavinių, turėtų būti nustatoma, kad vartotojui, kuriam netinka vėlesnė paslaugų suteikimo data, automatiškai suteikiamas renginių organizatoriaus kuponas, kurio terminui pasibaigus, jei vartotojas jo nepanaudoja, pinigai grąžinami per 14 dienų. Tik tuo atveju, jei paslaugų teikėjas nepasiūlo dovanų kupono per Įstatymo projekte nustatytą terminą, renginių organizatorius privalo grąžinti pinigus per 14 dienų nuo termino pateikti pasiūlymą pabaigos. Kitu atveju, t.y. jei tai iš esmės nauja renginių organizatoriaus ir vartotojo sutartis dėl dovanų kupono įsigijimo, Įstatymo projekto 4 straipsnio 4 dalyje yra nustatytas perteklinis teisinis reguliavimas dėl pinigų grąžinimo tais atvejais, kai dovanų kuponas nepanaudojamas per jo galiojimo terminą.
- 4.3. Pritariame Įstatymo projekto 4 straipsnio 5 dalies normai, kuria nustatoma, kad tais atvejais, kai renginių organizatorius nustato vėlesnę renginio datą, vartotojui už bilietą sumokėta kaina, jei

naudotojas dėl objektyvių priežasčių negali pasinaudoti kompensacijos mechanizmu, grąžinama ne vėliau kaip per 14 dienų nuo vėlesnės renginio datos. Tai esminė sąlyga, kuri sudarys galimybę renginių organizatoriui iki renginio generuoti pajamas, iš kurių šios Įstatymo projekto nustatytais terminais galės vykdyti grąžinimus.

Svarbu pabrėžti, kad naujai siūlomas 4 straipsnio 5 dalies papildymas, kuriuo naudotojui dėl objektyvių ir pagrįstų priežasčių negalint dalyvauti renginyje nustatytą vėlesnę renginio datą paslaugų teikėjas privalo grąžinti už bilietą sumokėtą kainą ne vėliau kaip per 14 dienų nuo naudotojo pranešimo apie objektyvią ir pagrįstą priežastį, dėl kurios jis negali dalyvauti renginyje, iš esmės prieštarauja Įstatymo projekto tikslui sudaryti galimybę paslaugų teikėjams išvengti nemokumo nukeliant pinigų grąžinimo terminą. Naudotojas, dėl objektyvių priežasčių negalėdamas dalyvauti renginyje, gali rinktis kuponą, kurį gali padovanoti, perleisti ir pan., arba palaukti Įstatymo projekte nustatyto pinigų grąžinimo termino. Tuo tarpu siūlomas reguliavimas yra perteklinis ir sukurs itin neapibrėžtą situaciją, kai naudotojas, norėdamas kuo skubiau pasinaudoti pinigų grąžinimo galimybe, nurodys įvairiausias priežastis, dėl kurių negali dalyvauti renginyje, tuo tarpu paslaugų teikėjas bus priverstas užsiimti ne tiesiogine veikla (organizuoti renginius), o vertinti naudotojų pateikiamus argumentus, prašyti įrodymų ir t.t. Siekiant, kad tarp paslaugų teikėjo ir naudotojų nekiltų bereikalingi ginčai, kokios aplinkybės objektyvios ir pagrįstos, kaip jos turi būti įrodomos, Siūlome 4 straipsnio 5 dalies redakciją palikti kaip buvo anksčiau pateiktame Įstatymo projekte, t. y. „5. Nesant šio straipsnio 3 dalyje nurodyto susitarimo, paslaugų teikėjas privalo grąžinti naudotojui už bilietą sumokėtą kainą, įskaitant visus mokesčius, ne vėliau kaip per 14 dienų nuo vėlesnės renginio datos, nustatytos pagal šio straipsnio 1 dalį.“

- 4.4. Svarbu pažymėti, kad Įstatymo projekto 4 straipsnio 5 ir 6 dalyje nustatytas reikalavimas naudotojui grąžinti už bilietą sumokėtą kainą, įskaitant visus mokesčius, kelia abejonių ta apimtimi, kiek nustatytas reikalavimas grąžinti bilietų platintojui sumokėtus mokėtus. Pirmiausia, reikia priminti, kad renginys, kitaip nei įprasta, ne COVID-19 viruso sukeltos krizės laikotarpiu, neįvyko ne renginio organizatoriaus valia ar sprendimu, o dėl teisės aktu nustatytų draudimų. Platintojai teikia paslaugas ne tik organizatoriams, jų vardu platindami bilietus į renginius, bet ir naudotojams, sudarydami galimybę jiems gauti informaciją apie renginius bei įsigyti į juos bilietus naudotojams patogiausiu būdu. Būtent už bilieto įsigijimo paslaugą pirkėjai moka platintojams papildomus mokesčius (paslaugos ir administravimo mokesčiai), kurie pirkėjams yra atskleidžiami iš anksto prieš įsigyjant bilietą. Taigi, perkant bilietą naudotojas sudaro sutartį su renginio organizatoriumi dėl renginio, už kurį sumoka biliete nurodytą bilieto kainą, ir sutartį su bilietų platintoju dėl bilieto nusipirkimo paslaugos. Pastaroji sutartis (tarp pirkėjo ir bilietų platintojo) pasibaigia nuo to momento, kai bilietas nusiunčiamas pirkėjui, t. y. paslauga pirkėjui laikoma suteikta ir nebelieka jokių santykių tarp pirkėjo ir bilietų platintojo nuo to momento, kai pirkėjas gauna bilietą el. paštu arba fiziškai atspausdintą bilietą kasoje. Todėl *force majeure* aplinkybės, lemiančios renginio atšaukimą ar jo nukėlimą, neturi jokios įtakos papildomiems bilietui taikytiems platintojo mokesčiams, nes bilietų platintojo paslauga suteikiama bilieto įteikimo pirkėjui momentu ir santykiai tarp pirkėjo ir platintojo pasibaigia bilieto nusipirkimo momentu. Juk jau suteikta paslauga neb gali būti nei stabdoma ar nukeliama, nei atšaukiama. Suteiktina, jog renginio atšaukimo atveju, pirkėjo platintojui sumokėti papildomi mokesčiai laikytini bilieto pirkėjo nuostoliu, tačiau renginio atšaukimo dėl *force majeure* aplinkybių atveju, nuostoliai, remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 840 dėl atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms taisyklių patvirtinimo normomis, nėra kompensuojami, t. y. renginių organizatoriai yra atleisti nuo prievolės atlyginti tokius pirkėjų nuostolius. **Itin svarbu pabrėžti, kad tiek šie naudotojų patirti nuostoliai, tiek papildomos renginių organizatorių ir platintojų išlaidos, kurias sukels dėl karantino metu nustatyto renginių ir susibūrimų draudimo neįvykusių renginių perkėlimas, atšaukimas, bilietų keitimai į dovanų kuponus, galėtų būti ir turėtų būti kompensuojamos (subsidiuojamos) iš valstybės biudžeto Vyriausybės nustatyta tvarka. Tai būtų reali, proporcinga valstybės finansinė pagalba renginių sektoriui.**